

**Lesnická
a dřevařská
fakulta**

**OBCHOD S DŘÍVÍM A
DŘEVAŘSKÝMI VÝROBKY**

Projekt FRVŠ 3187/2011/F5/b

Tuzemský trh s dřívím

Mendelova
univerzita
v Brně

Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.

Ing. Jiří Holický

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

Toky dřevní suroviny a výrobků ze dřeva

- Tuzemský (domácí) trh zahrnuje veškerý odbyt výrobků v daném státě, včetně surového dříví a výrobků z něj.
- Toky surovin a výrobků souvisí s evidencí a kontrolou pohybu zboží
- Trh dříví je rozčleněn na odbytové oblasti, které nemají pevné hranice. Mění se podle nabídky a poptávky. Dopravní vzdálenosti významně ovlivňují odbytové oblasti

Toky dřevní suroviny a výrobků ze dřeva

- Evidence a kontrola procesu výrobního a obchodního vede k důvěře v celém řetězci mezi zúčastněnými subjekty.
- Zákazníci vyspělých ekonomik na trhu dávají přednost zboží, které pochází z ověřených zdrojů

Lesní podniky formující nabídku

- Legislativa → lesní podnik → výroba
- Zvláštností lesní výroby je, že ji nelze zastavit → zvýšená rizikovost výroby
- Volný pohyb pracovní síly a zboží
- Pro zdravý rozvoj nutná diverzifikace odběratelů a dokonalá znalost trhu s budováním dobrých obchodních vztahů

Lesní podniky formující nabídku

- Vlastníci lesů
- Odborná správa lesů
- Lesní společnosti
- Odběratelé surového dříví
- Rychle rostoucí evropské a světové propojení na trzích surového dříví vyžaduje důslednou orientaci nabízejících na potřeby prozatimních trhů a požadavků

Lesní podniky formující nabídku

- Ti kdo nabízí = trhy prodávajícího
- Ti kdo nakupují = trhy kupujícího
- Pro lesní podniky má existence obou trhů rozdílné důsledky.
- V lesním hospodářství a dřevařském průmyslu v posledních desetiletích je patrna dynamická přeměna ve prospěch trhů kupujících.

Dřevařské podniky formující poptávku

- Závody patřící ke skupině pilařského průmyslu jsou nejdůležitější zákazníci lesních podniků.
- Malé pily – pořez pod 5000m³/rok
- Střední pily – pořez nejčastěji v pásmu 30.000-200.000m³/rok
- Velké pily – pořez nad 500.000m³/rok a více

Dřevařské podniky formující poptávku

- Poptávka po surovém dříví souvisí s vnitřní konkurencí mezi dřevařskými závody a také na konkurenceschopnosti pilařských provozů adaptovat se na změny poptávky na domácích a zahraničních trzích s řezivem.
- Na pilařský průmysl navazuje průmysl dřevěných materiálů: např. výrobci dřevotřískových a dřevovláknitých desek

Dřevařské podniky formující poptávku

- Dýhárenský a překližkárenský průmysl: navazuje na něj průmysl nábytkářský, který udáváním trendů upravuje poptávku zejména po listnatých dřevinách
- Průmysl celulózy a papíru: Ve střední Evropě za posledních 50let značná koncentrace do malého počtu velkých závodů. V ČR 2 velké: Mondi Štětí a Biocel Paskov

Dřevařské podniky formující poptávku

- K podnikům ovlivňujícím nabídku i poptávku je nutné zařadit energetické podniky, které spotřebovávají zejména sortimenty - palivo a štěpky. Dále výrobky z odpadů (piliny.....) – pelety, brikety. Vliv energetiky a její požadavky na lesní hospodářství se neustále zvyšuje.
- Významným průmyslem ovlivňující poptávku je stavebnictví

Systémy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- Co je to certifikace lesů?

Proces, kdy nezávislá organizace vystaví doklad (certifikát), že hospodaření v lesích probíhá podle předem dohodnutých kritérií trvale udržitelného rozvoje lesů.

- Co se certifikuje?

a) hospodaření v lesích

b) pohyb dřeva z certifikovaných lesů v rámci zpotřebitelského řetězce C – o – C

Systémy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- Certifikační systémy: ve světě >50 systémů.
Nejznámějšími jsou:
 - Sustainable Forest Initiative (SFI)
 - Program for the Endorsement of Forestry Certification (PEFC)
 - Forest Stewardship Council (FSC)
 - Canadian Standards Association (CSA)
 - American Tree Farm System (ATFS)
 - Australian Forestry Standard (AFS)

Systémy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- Forest Stewardship Council (FSC)
 - mezinárodní nevládní nezisková organizace se sídlem v Bonnu
 - FSC ČR, o. s. je nevládní, nezisková organizace a český zástupce mezinárodní organizace Forest Stewardship Council (FSC).

Systémy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- Lesní certifikací se rozumí **proces kontroly konkrétního lesa za účelem zjištění zda-li je obhospodařován v souladu s ekologickými, sociálními a majetkovými kritérii a požadavky definovanými Českým standardem FSC.**
- Tento **certifikát** zákazníkům zaručuje, že **dřevo pochází z šetrně obhospodařovaných lesů.** Pro vlastníky lesa je **prestižním oceněním přírodě blízkého lesního hospodaření.**
- **Český standard FSC** představuje normativní podklad pro certifikaci lesního hospodaření mezinárodním certifikačním systémem FSC na území ČR.

Systémy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- Program for the Endorsement of Forestry Certification (PEFC):
 - nezávislá, nezisková, mezinárodní organizace registrovaná v Ženevě
 - představuje rámec pro vytváření a vzájemné uznávání nezávislých národních certifikačních systémů
 - Česká republika je jednou z 11 zakládajících zemí, která byla u zrodu Rady PEFC v roce 1999

Systémy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- Členem **Rady PEFC** je těchto **34 států**:
Austrálie, Belgie, Bělorusko, Brazílie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Gabon, Chile, Německo, Irsko, Itálie, Kamerun, Kanada, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malajsie, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rusko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko, Uruguay, USA a Velká Británie.

Systemy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- **PEFC Česká republika** je právnickou osobou, podle ustanovení § 20f a násl. Občanského zákoníku, jako zájmové sdružení právnických osob, zapsané do registru sdružení.

Cíle:

1. Trvale udržitelné hospodaření v lesích
2. Účast co největšího počtu vlastníků lesa v procesu certifikace
3. Dosahování trvalé produkce dříví jako obnovitelného přírodního zdroje
4. Zajištění ostatních veřejně prospěšných funkcí lesa v zájmu občanů České republiky při současném respektování vlastnických práv

Systémy certifikace lesů a ověřování spotřebitelského řetězce výrobků ze dřeva

- Oba systémy FSC a PEFC: celosvětové
- Oba systémy: certifikace na hospodaření v lesích a certifikace C-o-C spotřebitelského řetězce
- Rozdílné přístupy vyplývající z rozdílného vzniku obou systémů
- Společné poslání: výrobky ze dřeva z ověřených zdrojů s TUH

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č.995/2010

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č.995/2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (EUTR);
- Prováděcí nařízení Komise (EU) č.607/2012, o prováděcích pravidlech pro systém náležité péče a pro četnost a povahu kontrol kontrolních organizací podle nařízení č.995/2010;
- Zákon č.289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
- Zákon č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;
- Zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh;
- Vyhláška MZe č. 285/2013 Sb., o rozsahu a způsobu předávání informací do centrální evidence hospodářskými subjekty a orgány státní správy v oblasti uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh.

EUTR

- Platnost od 3. prosince 2010
- Zakazuje uvádět na unijní trh nezákonně vytěžené dřevo a dřevařské výrobky z takového dřeva.
- Ukládá těm, kteří mají záměr poprvé uvádět na trh EU dřevo nebo dřevařské výrobky (hospodářské subjekty)“, povinnost provádět tzv. „systém náležité péče“.
- Obchodníci“, kteří prodávají nebo nakupují již uvedené dřevo nebo výrobky na trh, musí být schopni identifikovat, odkud dřevo nebo výrobky získali a v případě potřeby, komu je prodali.
- Systém náležité péče je založen na systému řízení rizika, složeného ze tří klíčových prvků, kde hospodářský subjekt musí:
 1. Zabezpečit přístup k základním informacím, mimo jiné o původu dřeva, jeho množství a potvrzení, že dřevo bylo vytěženo zákonným způsobem.
 2. Disponovat dostatečnými opatřeními k hodnocení rizika výskytu nezákonně vytěženého dřeva v celém řetězci.
 3. Zmírnit riziko v případě, že bylo identifikováno.

Otázky

1. Popište hlavní složky formující trh se surovým dřívím v České republice.
2. Které významné pilařské provozy v České republice znáte? Charakterizujte je hlavními kapacitními parametry a lokalizací.
3. Charakterizujte hlavní cíle a význam systémů certifikace PEFC a FSC.
4. Co je podstatou systému náležité péče dle požadavků EUTR?